

Utbildningsinspektion i Himmelstalundsgymnasiet

Gymnasieskola

Gymnasiesärskola

Gymnasial vuxenutbildning

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Himmelstalundsgymnasiet den 11 och den 14 september 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från huvudmannen och Himmelstalundsgymnasiet, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Himmelstalundsgymnasiet, intervjuades rektorn, biträdande rektorn, lärare och ett urval av elever i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan samt elevvårdspersonal. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten

Himmelstalundsgymnasiet	Antal elever/studerande
Gymnasieskola	286
Gymnasiesärskola	28
Gymnasial vuxenutbildning	10

Källa: Skolans egna uppgifter

Utbildningen inom gymnasieskolan omfattar naturbruksprogrammet. Då detta program saknar nationella inriktningar sätts i stället de valbara kurserna samman till lokala inriktningar. I Himmelstalundsgymnasiet finns de lokala inriktningarna djurvård, trädgård samt en riksrekryterande inriktning mot djurpark. Enstaka elever studerar inom ramen för programinriktat individuellt program (PRIV). Gymnasiesärskolan omfattar naturbruksprogrammet samt det individuella programmet. Vuxenutbildningen erbjuder undervisning inom ämnesområdena trädgårdsanläggning och odling.

Himmelstalundsgymnasiet är beläget i utkanten av Norrköping och huvuddelen av kärn- och karaktärsämnesundervisningen sker inom skolans lokaler. Eleverna inom den riksrekryterande utbildningen har delar av undervisningen förlagd till Kolmårdens djurpark.

Skolan leds av en rektor och det finns även en biträdande rektor med särskilt ansvar för schema och kursplanering m.m. Vissa ekonomiska uppgifter och personalansvar har delegerats till enhetscheferna inom de olika inriktningarna.

Helhetsbedömning

Himmelstalundsgymnasiet har en lång tradition av utbildning inom de ämnesområden som skolan erbjuder vilka bl.a. inbegriper djurkunskap, naturbruksteknik, odling och trädgårdsanläggning. Flertalet lärare har sin yrkesbakgrund i den bransch som omfattar utbildningen och har goda kontakter med yrkesutövare och företag. Detta leder till att skolan har en tillgång till arbetsplatsförlagd utbildning som är innehållsrik och anpassad till utbildningens krav och elevernas behov. Under senare år har möjligheten för eleverna att förlägga sin arbetsplatsförlagda utbildning utomlands ökat. Utbildningen är yrkesförberedande och undervisningen präglas av de praktiska momenten. Profileringen inom naturvetenskap har lett till att skolan också har ökat andelen elever som har en mer studieförberedande inriktning. Skolan erbjuder en utbildning som leder till att måluppfyllelsen i fråga om kunskaper ligger i nivå eller över i jämförelse med naturbruksprogrammet i riket.

Undervisningen sker oftast i mindre grupper vilket ger goda möjligheter till anpassning och stöd. Flera utsagor från eleverna och lärarna vittnar om ett framgångsrikt arbete för att erbjuda eleverna trygghet och god samvaro i utbildningen. Skolan präglas av god stämning och ett positivt förhållningssätt mellan elever och lärare.

Skolans resurs av specialpedagogisk kompetens är mycket efterfrågad och behovet av ytterligare insatser har ökat. Undervisningen inom gymnasiesärskolan ställer stora krav på pedagogisk kompetens och kunskaper för att undervisa inom gymnasiesärskolan. Av inspektionsbesöket framgår att skolan inte alltid kan erbjuda den kompetens och beredskap som flera elever inom skolformen kräver.

Skolan bedriver ett kvalitetsarbete som till stora delar omfattas av ett utvärderingsystem eller instrument som initieras av huvudmannen. Inspektörerna kan konstatera att det också pågår ett kvalitetsarbete inom ramen för varje lärares ansvarsområde. Trots att det finns en medvetenhet hos lärare och att skolans rektor är väl förtrogen med verksamheten kan inte resultatet från lärarnas utvärderingar spåras i det kvalitetsarbete som utgör den samlade bilden för skolan.

Skolans resultat formuleras i en kvalitetsredovisning som till stora delar kan fungera som stöd för en fortsatt förbättring av skolan. Inte minst gäller detta läroplanens mål att sträva mot. Det är dock tveksamt om kvalitetsredovisningen ger stöd för vilka utvecklingsbehov och insatser som krävs för att bibehålla och öka elevernas

kunskaper. Inspektörerna kan också konstatera att det är svårt att se vilka utvecklingsbehov och förbättringsinsatser som omfattar gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen då kvalitetsredovisningen har en bristfällig utformning eller att dokumentet helt saknas något år.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Åtgärdsprogram utarbetas inte för alla elever som är i behov av särskilt stöd (8 kap 1a § gymnasieförordningen).
- Skolans kvalitetsredovisningar uppfyller inte förordningens krav (1, 3 och 5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolan bör vidta åtgärder för att säkerställa att alla lärare inom gymnasiesärskolan har utbildning för den undervisning de bedriver.
- Innehållet i skolans dokumenterade planering bör förbättras så att den innefattar hela verksamheten.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *ansevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan, kursplaner och program mål. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta område granskas om:

- eleverna tillägnar sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens studieprogram,
- eleverna tillägnar sig kunskaper i förhållande till läroplanens mål,
- eleverna fullföljer utbildningen inom utbildningstiden.

Kommentar:

Den bedömning inspektörerna gjort grundar sig på nationell statistik för gymnasieskolan samt skolans sammanställning av resultaten från de nationella kursproven. För gymnasiesärskolan saknas sammanställning av resultat på skolnivå. (Se vidare under *Kvalitetsarbete* sidan 11) Bedömning av vuxenutbildningens resultat bygger på kvalitetsredovisningen för 2005.

Den genomsnittliga betygspoängen ligger i nivå med naturbruksprogrammet i riket under perioden 2004-2006 med en svag ökning fram till 2006. I jämförelse med samtliga program är värdet för skolan något lägre. Andelen elever behöriga till högskola är något fler än för naturbruksprogrammet i riket men färre än för samtliga nationella program. Andelen elever med slutbetyg i gymnasieskolan inom fyra år är betydligt över såväl naturbruksprogrammet som för samtliga program i riket. Se bilaga, tabell 1.

1.2 Uppföljning av kunskapsresultat

Inom detta område granskas om:

- skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörerna bedömer att skolans uppföljning av kunskapsresultaten i karaktärsämnen och kärnämnen är av god kvalitet på individnivå. Av lärarintervjuer framgår att det förekommer diskussioner i olika ämnen med utgångspunkt från resultaten av de nationella kursproven. Även mellan de lärare som undervisar i olika karaktärsämnen förekommer diskussioner om elevers resultat.

Skolan gör sammanställningar av betyg från avslutade kurser och från nationella kursprov. Några uppföljningar och bedömningar av skolans resultat som helhet i karaktärsämnes- och kärnämneskurser görs däremot inte. För att skolans ska kunna använda sina resultat i sitt förbättringsarbete är sådana uppföljningar nödvändiga varför inspektörerna bedömer skolans arbete inom området som helhet vara av mindre god kvalitet. (Se vidare avsnittet *Kvalitetsarbete* sidan 11).

1.3 Bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat

Inom detta område granskas om:

- lärarna fortlöpande ger varje elev information om elevens utvecklingsbehov och framgångar i studierna,
- eleven minst en gång per termin ges en samlad information om sin kunskapsutveckling och studiesituation (utvecklingssamtal) med den individuella studieplanen som grund,
- lärarna redovisar för eleverna på vilka grunder betygssättning sker,
- lärarna vid betygssättning utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen,
- lärarna även beaktar sådana kunskaper som en elev tillägnat sig på andra sätt än genom den aktuella undervisningen,
- lärarna beaktar såväl muntliga som skriftliga bevis på kunskaper,
- läraren vid betygssättningen gör en allsidig bedömning kunskaperna och därvid beaktar hela kursen,
- läraren vid betygssättningen använder de betygskriterier som finns för kurser och projektarbete,
- lärarna använder nationella ämnesprov som ett hjälpmedel för att bedömningsgrunderna ska bli så enhetliga som möjligt över landet,

- rektorn ansvarar för att elevernas betyg antecknas i en betygskatalog och att betygen finns samlade för varje enskild elev.

Bedömning av området Bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom området väsentligen är av god kvalitet förutom påpekandet nedan.

Inspektionsbesöket visar att lärarna till övervägande del ger information och bedömer elevernas prestationer och kunskaper inför betygssättningen utifrån betygskriterier för såväl nationella som lokala kurser. Av elevintervjuer framkommer dock att det i viss mån växlar huruvida det är tydligt för eleverna vilket underlag som har påverkat deras betyg. Inspektörerna kan konstatera att skolan har gjort flera satsningar för att öka kunskapen om bedömning och betygssättning och vill påpeka vikten av att detta även i fortsättningen får vara ett prioriterat område.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta område granskas om:

- undervisningen inriktas mot läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot,
- undervisningen är saklig och allsidig,
- samtliga olika kunskapsformer fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet betonas i undervisningen,
- undervisningen bedrivs i demokratiska arbetsformer,
- eleverna ges möjligheter att utöva inflytande på undervisningen och ta ansvar för sina studieresultat,
- samverkan sker både med andra lärare i skolan och med arbetslivet, med universiteten och högskolorna och med samhället i övrigt,
- varje elev har en individuell studieplan.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom området i huvudsak är av god kvalitet. Inspektörerna vill särskilt framhålla skolans organisation av den arbetsplatsförlagda utbildningen (APU) som innebär att skolan erbjuder APU-platser som är anpassade till utbildningens innehåll och elevernas behov. Inspektörerna vill också

framhålla det positiva i skolans sätt att erbjuda eleverna APU utomlands vilket sker till ett antal länder inom och utom Europa.

Elevinflytande

Enligt läroplanen för de frivilliga skolformerna ska skolan sträva mot att varje elev tar personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö samt aktivt utövar inflytande över sin utbildning. Lärarna ska enligt intentionerna planera undervisningen tillsammans med eleverna och låta eleverna pröva olika arbetssätt och arbetsformer. Vidare anges att lärarna ska utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och utveckla elevernas förmåga och vilja att ta personligt ansvar och aktivt delta i samhällslivet.

Av elevintervjuer och utifrån enkätsvar i kvalitetsredovisningen kan inspektörerna konstatera att inflytandet varierar. Flertalet lärare inbjuder till deltagande i planering av undervisningen men det är inte allmänt förekommande. Skolledning och huvudman har på olika sätt försökt att stödja elevrådet men enligt elever och lärare fyller detta ännu inte funktionen av att vara ett effektivt demokratiskt forum. Inspektörerna förutsätter att de fortsatta strävandena leder till att elevernas inflytande ökar.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta område granskas om:

- undervisningen anpassats till varje elevs förutsättningar, behov och kunskapsnivå,
- arbetet organiseras så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga,
- alla som arbetar i skolan hjälper elever som har behov av särskilt stöd,
- skolan ger stödundervisning om det befaras att eleven inte når de kunskapsmål som anges i kursplanerna eller av andra skäl behöver särskilt stöd,
- skolan utarbetar åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd,
- individuellt program möter elevers behov av studier,
- en elev som behöver det får studiehandledning på sitt modersmål.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Vid inspektionsbesöket framgår tydligt att lärare i såväl kärnämnen som karaktärsämnen har god kontroll på måluppfyllelsen och behovet av anpassning av undervisningen till elevers olika behov. Även i övrigt arbetar skolan inom detta område utifrån intentionerna förutom den avvikelse som anges nedan.

Åtgärdsprogram

Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare

eller på annat sätt framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektor, enligt gymnasieförordningen, se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av åtgärdsprogrammen ska framgå vilka behov eleven har, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

De åtgärdsprogram som utfärdas i Himmelstalundsgymnasiet utarbetas under medverkan av specialläraren och mentor tillsammans med elev och föräldrar. Åtgärdsprogrammen föregås av utredning och inom elevvårdsteamet finns god kunskap om åtgärdsprogram. Inspektionsbesöket visar dock att åtgärdsprogram endast utfärdas när eleven behöver särskilda insatser t.ex. pga. sjukdom eller funktionshinder av olika slag. Inspektörerna bedömer därför att åtgärdsprogram inte utfärdas för alla elever som är i behov av särskilt stöd vilket måste åtgärdas.

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälls demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumentet för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarsställande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanen framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta område granskas om:

- personalen medverkar till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- lärarna visar respekt för den enskilda eleven och i det vardagliga arbetet har ett demokratiskt förhållningssätt,
- personalen aktivt motverkar trakasserier mot och förtryck av individer och grupper,
- skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- likabehandlingsplanen är upprättad i enlighet med lagen,
- skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal och elever.

Bedömning av området Normer i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar Kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Skolan präglas av god stämning och inspektionsbesöket visar att skolan lyckas väl inom bedömningsområdet förutom de avvikelser som anges nedan.

Likabehandlingsplan

En likabehandlingsplan ska innehålla en specifik redovisning av skolans behov utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året med en tydlig koppling till varje diskrimineringsgrund.

Himmelstalundsgymnasiets likabehandlingsplan uppfyller delvis de krav som anges i författningen. Dock saknas redovisning av den egna skolans specifika behov och sådan kartläggning som beskrivs ovan. Inspektörerna bedömer därför att likabehandlingsplanen inte uppfyller de krav som ställs. Se vidare huvudmannarapporten.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Rektors ansvar

Inom detta område granskas om:

- rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- rektorn särskilt verkar för att utbildningen utvecklas,
- rektor som pedagogisk ledare tar ansvar för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar Kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Rektorn tar i huvudsak ansvar för de uppgifter som omfattar uppdraget. Inspektörerna vill dock påpeka vikten av att rektor ser till att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Detta gäller resultat för såväl karak-

tärsämnes- och kärnämneskurser som läroplanens övergripande mål.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta område granskas om:

- lärarna har utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- lärarna har kunskap om gällande bestämmelser,
- lärarna får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att professionellt kunna utföra sina uppgifter,
- rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utveckling och kompetens:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Av inspektionsbesöket framgår att förutsättningarna på skolan till stor del svarar mot intentionerna inom området. De avvikelser som finns beskrivs nedan.

Personalens utbildning

Kommuner och landsting är enligt skollagen skyldiga att för undervisningen använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Undantag får göras endast om personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna.

Flertalet kärnämneslärare som undervisar inom gymnasieskolan har utbildning för den undervisning de bedriver. Ett antal karaktärsämneslärare saknar dock lärarutbildning. I syfte att förbättra detta har huvudmannen skapat möjligheter till kompetensutveckling och fortbildning. Planeringen visar att flertalet lärare kommer att ha utbildning för den undervisning de bedriver inför nästkommande läsår. Lärarna inom gymnasieskolan erbjuds kompetensutveckling av god kvalitet enligt de lärarintervjuer som genomfördes.

Av inspektionsbesöket framgår att flera av lärarna i karaktärsämnena inom gymnasiesärskolan ansvarar för såväl karaktärsämnes- som kärnämnesundervisningen. De lärare som undervisar inom gymnasiesärskolan har utbildning för att undervisa i de karaktärsämneskurser som skolan erbjuder. De saknar dock i allmänhet utbildning för att undervisa i kärnämnen förutom några som har utbildning i matematik. I samband med faktagranskningen av inspektionsrapporten framkommer att det också finns cirka 1,5 lärartjänst med utbildning för att undervisa i kärnämnen bland gymnasiesärskolans personal.

Lärarna inom gymnasiesärskolan har i allmänhet erfarenhet av att undervisa inom gymnasiesärskolan men saknar specialpedagogisk utbildning förutom viss kompetensutveckling inom området. Den specialpedagogiska kompetens som finns består av skolans speciallärare som undervisar några timmar i veckan inom gymnasiesärskolan.

Inspektörerna bedömer att skolan bör vidta åtgärder så att alla lärare inom gymna-

siesärskolan har utbildning för den undervisning de bedriver.

3.3 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta område granskas om:

- varje elev erbjuds den garanterade undervisningstid som anges för respektive program,
- skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- eleverna informeras och vägleds inför val av kurser, fortsatt utbildning och yrkesverksamhet och informationen motverkar sådana begränsningar i valet som grundar sig på kön och på social eller kulturell bakgrund,
- eleverna har tillgång till handledning och läromedel av god kvalitet samt andra hjälpmedel för att söka och utveckla kunskaper, bl.a. bibliotek, datorer och andra tekniska hjälpmedel,
- utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för enstaka hjälpmedel eller enstaka inslag som innebär en ringa kostnad.

Bedömning av området Tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Skolans utbildningsutbud står i överensstämmelse med bedömningspunkterna förutom de delar som omfattar de lokala kurserna och som behandlas vidare i huvudmannarapporten.

Himmelstalundsgymnasiet erbjuder inriktningarna djurvård och trädgård samt en riksrekryterade inriktning mot djurpark. Den riksrekryterande utbildningen är registrerad hos Skolverket och innehåller ett antal lokala kurser. Kurserna är delvis granskade i samband med registreringen. Inspektörerna konstaterar att alla kurser inte har ingått i denna granskning och att det finns ett behov av att se över kurserna så att de uppfyller de nationella kraven.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta område granskas om:

- skolan fortlöpande ifrågasätter sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder i syfte att utveckla sin verksamhet,
- att det finns en arbetsplan,
- att det som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten finns en skriftlig kvalitetsredovisning,
- att kvalitetsredovisningen innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Skolan bedriver ett kvalitetsarbete som delvis lever upp till intentionerna inom bedömningsområdet. De avvikelser som framkommer utifrån inspektionen beskrivs nedan.

Enligt läroplanen för de frivilliga skolformer måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. För att en skola ska utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt författningarna ska det finnas en planering som beskriver hur man avser att genomföra utbildningen inom de verksamheter som omfattar skolan. Av inspektionsbesöket framgår att det i den dokumentation som granskats saknas information om gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra innehållet så att det även innefattar dessa skolformer.

Skolan använder ett s.k. balanserat styrkort som underlag och verktyg för kvalitetsarbetet. Innehållet i styrkortet är formulerat i ett antal perspektiv, elev (kund), utveckling, process, medarbete och ekonomi. Redskapet är ett gemensamt instrument för landstinget i Östergötlands län. Varje perspektiv utvärderas genom att eleverna besvarar enkäter. Enkäterna är lika för både Vretagymnasiet och Himmelstalundsgymnasiet. Utifrån följande rubriker ska eleverna göra skattningar mellan 1 till 5: trivsel, trygghet, inflytande, personlig utveckling, arbetsformer, relationer, personlig handledning, stöd och övrigt. Sista rubriken omfattar bl.a. kännedom om och tillgänglighet till skolledning, skolsköterska, bibliotek, miljötankande i kurserna samt kontakt med annan personal än lärare.

Enligt lärarintervjuerna görs kursutvärderingar både under och efter avslutad kurs. Korrigeringar och anpassningar sker utifrån elevernas synpunkter. Någon sammanställning för hela skolan av dessa resultat som en del av det övriga kvalitetsarbetet görs inte.

I läroplanen för de frivilliga skolformerna anges att gymnasieskolan ska, med den obligatoriska skolan som grund, fördjupa och utveckla elevernas kunskaper som förberedelse för yrkesverksamhet och för studier vid universitet och högskolor m.m. och ge förberedelse för vuxenlivet som samhällsmedborgare och ansvariga för sina egna liv.

Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsarbete bör förbättras så att det i högre grad visar i vilken grad kunskapsmålen i alla ämnen har uppfyllts. Vidare vill inspektörerna påpeka vikten av att resultaten av alla utvärderingar som kan främja skolans utveckling, dvs. även de som lärarna gör utifrån de olika kurserna, bör finnas med i skolans övergripande kvalitetsarbete.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen ska en kvalitetsredovisning innehålla en bedömning av i vilken

utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder huvudmannen avser att vidta för en ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska också verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

Kvalitetsredovisningen som inkommit inför inspektionsbesöket benämns Kvalitetsredovisning för Naturbruksgymnasiet i Östergötland. Dokumentet består av tre delar och avser 2006. Det är en gemensam del för hela naturbruksprogrammet samt två kapitel som var och ett beskriver Vreta- respektive Himmelstalundsgymnasiets resultat. Beskrivningarna i alla delarna domineras av svaren från elevenkäten utifrån de rubriker som härstammar från det tidigare beskrivna balanserade styrkortet. Kunskapsresultaten redovisas endast i den gemensamma delen vilken inbegriper båda skolorna. Den sistnämnda delen omfattar genomsnittligt betygsresultat, högskolebehörighet och statistik över antal elever som gjort studieavbrott.

I den gemensamma delen beskrivs anknytning till de nationella målen samt hur underlaget har tagits fram. Bearbetningen av material har gjorts tillsammans med elever och personal. I elevintervjuer bekräftar eleverna att de har deltagit i den uppföljande diskussionen, bl.a. tillsammans med rektorn utifrån resultatet. Jämförelser har gjorts med föregående år. I slutet av den gemensamma delen görs ”sammanfattande övergripande kommentarer och åtgärder för utveckling”. Några av dessa är samma som för respektive skola men de skiljer sig också åt.

I kapitlet om Himmelstalundsgymnasiet är beskrivningen av förutsättningar kortfattad och uppger bl.a. att det också finns gymnasiesärskola och vuxenutbildning. Det saknas dock resultat från de två sistnämnda vilka redovisas i en särskild kvalitetsredovisning.

Inspektörerna konstaterar att den gemensamma delen av kvalitetsredovisningen innehåller de delar som anges i förordningen om kvalitetsredovisning medan den del som beskriver skolan är mer kortfattad och hänvisningar görs till den första delen. Det är således svårt att avgöra om kvalitetsredovisningen tydligt utgår ifrån de förutsättningar som finns på skolnivå och att de åtgärder som beskrivs är relevanta i förhållande till detta. Inspektörerna bedömer därför att kvalitetsredovisningen inte uppfyller förordningens krav vilket måste åtgärdas. Kvalitetsarbetet och kvalitetsredovisningen behandlas vidare i kommunrapporten.

Även gymnasiesärskolans elever besvarar en enkät utifrån rubrikerna; lärare, undervisning, demokrati, skollokaler, läromedel, psykosocial miljö, elevomsorg, skolmål-tider, jämställdhet, skolledning, skoldagen, valbarhet, övergripande, val till gymnasiet. Utbildningen inom gymnasiesärskolan sker på uppdrag av Norrköpings kommun och resultatet redovisas i en särskild kvalitetsredovisning. Av denna framgår att eleverna har deltagit i kommunens elevutvärdering men några resultat har inte redovisats. Det finns beskrivningar av åtgärder inför läsåret där man bl.a. anger förbättring av elevdokumentation och arbetet med individuella studieplaner. Eftersom det inte redovisas några resultat i form av betyg eller andra bedömningar är det svårt att göra en uppskattning av i vilken utsträckning de nationella målen har uppnåtts. Inspektörerna bedömer att gymnasiesärskolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav vilket måste åtgärdas.

Inspektörerna har tagit del av den kvalitetsredovisning rörande vuxenutbildningen som skolan lämnat till Norrköpings kommun 2006 och som avser verksamhetsåret 2005. Av denna framgår att deltagarna har besvarat en enkät som bl.a. berör information, lärarnas kompetens, undervisning och arbetsformer. Inspektörerna kan konstatera att frågeställningarna i enkäten täcker målen för utbildningen. Vuxenut-

bildningens kvalitetsredovisning från 2005 innehåller relevanta delar, inklusive kunskapsresultat och enkätfrågor. Beskrivningarna ger en tydlig bild av måluppfyllelsen för 2005.

Skolan har inte redovisats någon kvalitetsredovisning som visar graden av måluppfyllelse för vuxenutbildningen för 2006. Detta är inte enligt förordningen och måste därför åtgärdas.

Datum

Ort

2007-12-03

Linköping

Anders Kennberg

Ewa Pettersson

Bilaga 1**Himmelstalundsgymnasiet****Tabell 1: Utbildningsresultat**

	Himmelstalunds- gymnasiet, Naturbruks- programmet			Riket, Naturbruks- programmet			Riket, samtliga program		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Genomsnittlig betygspoäng	13,2	13,4	13,7	13,4	13,3	13,5	14,1	14,1	14,1
Andelen (%) med allmän behörighet till högskola	84,5	83,3	84,9	83,8	81,1	84,2	89,4	88,9	89,2
Andel (%) elever med slutbetyg från gymnasieskolan inom fyra år	83,6	87,7	89,6	74,8	77,6	77,8	75,1	76,0	76,0

Källa: Skolverkets Internetbaserade Resultat- och kvalitetsInformationsSystem (SIRIS)